

Guia APS

PLATAFORMA DEL
VOLUNTARIAT
DE LES ILLES BALEARS

amb el suport de:

amb la collaboració de:

4	Introducció
6	Què és l'Aprenentatge-Servei (ApS)
8	Perquè fer projectes d'ApS
9	A qui li aporta l'ApS
10	Les fases del projecte
13	Àmbits i exemples d'ApS
15	Les organitzacions socials
18	Entitats amb les que col·laborar
41	El Voluntariat i l'Aprenentatge-Servei
43	Assessorament i més informació
45	Recursos

Introducció

L'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible reconeix les necessitats dels estudiants de considerar una àmplia gamma d'enfocaments convergents als problemes als quals s'enfronten. L'ODS 4.7, en particular, identifica els estudiants com a ciutadans globals que necessiten els coneixements i les competències per construir futurs sostenibles en un món cada cop més interdependent. Mirant cap al 2050 i més enllà, fomentar aquestes capacitats és encara més important. Els mateixos ODS ofereixen un marc al voltant del qual estructurar l'aprenentatge interdisciplinari basat en problemes i projectes que ajuda els estudiants a desenvolupar les capacitats per avançar en tota la gamma d'objectius.

En les últimes dècades té més rellevància que mai, tant en el sistema educatiu universitari com el no universitari i inclòs l'educació no formal, l'enfocament pedagògic i metodològic denominat Aprenentatge – Servei (ApS). Això és degut, entre molt de factors, a l'impacte acadèmic i comunitari fruit del partenariat i la relació de reciprocitat que s'estableix amb les entitats del tercer sector. Podem dir que els ODS obren nous horitzons a assolir.

L'objectiu d'aquesta Guia Bàsica d'Aprenentatge-Servei és el de facilitar el desenvolupament d'aquesta metodologia als centres educatius de les Illes Balears i a les entitats no lucratives del territori. Es pretén establir els fonaments bàsics, perquè l'alumnat pugui dur a terme aquesta pràctica educativa a partir d'interessos i inquietuds, sense oblidat l'emmarc dins el desenvolupament curricular. Per tant, aquesta guia va inicialment dirigida a aquests centres d'educació formal, però amb l'anhel que també serveixi de llavor perquè més entitats socials puguin conèixer i ser part d'aquests projectes.

Actualment, ens trobem que aquesta metodologia damunt la norma, ha sortit reflectida inicialment a la Llei 11/2019, de 8 de març, de voluntariat de les Illes Balears, però també, i per primera vegada a una llei educativa autonòmica o estatal, a la Llei 1/2022, de 8 de març, d'educació de les Illes Balears. El suport legislatiu, especialment de la llei d'educació, estableix una millor condició pel reconeixement d'aquests projectes dins el desenvolupament de les activitats habituals curriculars.

A l'àmbit universitari, es pot apreciar la magnitud de l'impacte d'aquesta metodologia amb la decisió del Comitè Executiu i el Ple-nari de la Comissió de Sostenibilitat de la CRUE (Conferència de rectors per a les universitats espanyoles) d'aprovar document tècnic on es proposa la institucionalització de l'ApS a les universitats espanyoles per impulsar la sostenibilitat curricular, contribuir al desenvolupament d'una societat més justa i millorar els aprenentatges acadèmics i socials que afavoreixin el desenvolupament competencial de l'alumnat. Per tot això, la Conferència Sectorial per la Qualitat Ambiental, el Desenvolupament Sostenible i la Prevenció de Riscos a les Universitats (CADEP) de la CRUE insta a emprar l'ApS com a una eina poderosa mitjançant la qual es desenvolupen competències claus per a la formació i el futur professional dels estudiants. De la mateixa manera, en aquest document es presenta a l'ApS com a metodologia docent idònia pel desenvolupament de competències en sostenibilitat i responsabilitat social universitària, el compromís cívic i la innovació social. Més recentment, la Declaració de Canàries insta les institucions d'educació superior a sumar-se al compromís amb l'ApS avalat pel suport legislatiu actual.

També a l'àmbit internacional es poden trobar una gran quantitat de decisions i recomanacions d'organismes que aconsellen una educació superior connectada amb l'entorn i orientada a la resolució dels problemes de la societat. Només per citar-ne alguna, la Comissió Europea destaca a la seva comunicació de 2017 sobre l'educació superior, COM/2017/0247, la necessitat de crear sistemes d'educació superior integradors i connectats de manera que les institucions d'educació superior no siguin torres d'ivori, sinó comunitats d'aprenentatge amb consciència cívica connectades a les comunitats. La UNESCO demana a les institucions educatives augmentar la seva interdisciplinarietat posant el focus i promocionant l'esperit crític i actiu de la ciutadania, ja que això contribuirà al desenvolupament sostenible, la pau, el benestar i els assoliments dels drets humans. De fet, a l'informe sobre educació de la UNESCO publicat en 2021 ja estableix que l'ApS i el compromís amb la comunitat suavitzant els murs entre les classes i la comunitat, desafien les suposicions de les estudiants i els connecten amb sistemes, processos i experiències més enllà de les seves experiències.

Amb tots aquests antecedents, l'elaboració d'aquesta Guia ens sembla fonamental per contribuir a la millora de les estratègies educatives i d'innovació social, fomentant un aprenentatge compromès i solidari amb el suport d'entitats de la Plataforma de Voluntariat de les Illes Balears i d'altres que hi tenen molt a aportar.

Què és l'Aprenentatge-Servei (ApS)

L'ApS és un enfocament pedagògic, una metodologia docent experiencial i una estratègia de compromís cívic que permet a l'alumnat treballar en necessitats reals de l'entorn amb la finalitat de millorar-lo. Els projectes d'ApS són projectes equilibrats on l'aprenentatge i el servei tenen tots dos el mateix pes i s'articulen per crear impactes a tots els agents implicats.

Quant a la connexió de l'ApS amb l'entorn i l'àmbit social, hem de posar l'accent en el fet que l'alumnat, mitjançant aquesta metodologia d'aprenentatge, realitza un servei a la societat treballant conjuntament amb diverses entitats socials amb temàtiques diverses relacionades amb la missió i objectius propis de les entitats que participen en els projectes, però també per donar suport a la seva estructura, projecció de futur o visibilitat, per exemple.

Ja hem dit abans que l'ApS es pot desenvolupar a tots els nivells educatius, des de diverses àrees acadèmiques i en col·laboració participativa amb entitats com associacions, ONGs, fundacions, entitats públiques, entre d'altres; encaminades a aconseguir una societat més justa, inclusiva, saludable i sostenible. En qualsevol cas, el treball en xarxa i la reciprocitat són aspectes clau a l'ApS que no hem de passar per alt.

A més, les accions de servei es poden orientar a les diferents dimensions de la sostenibilitat des d'àmbits com el medi ambient, el patrimoni social, cultural i artístic, el suport a l'educació, l'atenció a persones en situació de vulnerabilitat o amb necessitats socials, la inclusió, la promoció de la salut, el suport a col·lectius al llarg de la vida, amb atenció a les persones en situació de diversitat funcional, cultural o de gènere, el foment de la justícia social i la participació ciutadana, entre moltes altres. En aquest marc de les múltiples possibilitats de l'ApS, els ODS suposen vies àmplies on emmarcar aquests projectes que promouen l'adquisició de competències mitjançant el foment de l'esperit crític i el compromís social en la resolució creativa de problemes perquè incideix en el currículum acadèmic, la formació en valors i la vinculació amb la comunitat.

Si bé l'ApS té alguns aspectes propers a altres pràctiques educatives o de servei,

no es tracta de voluntariat, ni treball de camp ni accions solidàries esporàdiques. És important tenir en compte que aquestes accions poden conviure amb projectes ApS simultàniament o arribar a transformar-se en ApS si compleixen les característiques que el defineixen, on per començar, l'aprenentatge i el servei estan equilibrats i tots dos tenen el mateix pes en el projecte.

Així, l'ApS presenta els següents trets fonamentals:

- **Aprenentatge** dissenyat, organitzat al llarg de tot el projecte i relleu amb els continguts del currículum de cada disciplina acadèmica. Es busca un aprenentatge significatiu a la vegada que es desenvolupen competències en responsabilitat social.
- **Servei** a la comunitat d'una manera efectiva, basat en necessitats reals i possible fent un canvi de millora. Aquest servei s'ha de sostenir sobre les bases de la reciprocitat entre l'institut educativa i aquella que rep el servei.
- Té **intenció pedagògica** amb un alt compromís ètic. Això succeeix perquè l'ApS posa especial ènfasi en l'anàlisi crític i la comprensió de problemes i necessitats socials, permetent als estudiants implicar-se en la seva resolució de forma creativa.
- Requereix un **protagonisme actiu dels estudiants** en totes les etapes d'aquesta pràctica educativa. Aquest aspecte requereix que el professorat estigui format en la metodologia d'ApS.
- La **reflexió** és un procés clau, perquè l'ApS requereix realitzar una autoavaluació i/o avaluació del procés seguit amb el propòsit de prendre consciència de l'aprenentatge adquirit i millorar la qualitat d'aquests coneixements.

Perquè fer projectes d'ApS

L'ApS té una història recent a la nostra comunitat, però les arrels teòriques del mateix són molt més llargues, així com el seu desenvolupament arreu del món. Avui sabem que la consolidació de l'ApS a l'educació de qualsevol nivell educatiu requereix sensibilització, formació i suport institucional. A canvi, produeix aportacions per a totes les parts implicades, aspecte que es desenvoluparà molt breument en aquest apartat.

Dins del marc de les estratègies d'educació vinculades amb el compromís social, mitjançant l'ApS s'espera que les entitats puguin ser agents de canvi educatiu orientat a les necessitats reals i rebent un servei solidari per part de l'alumnat que participa plenament en el seu procés d'aprenentatge, liderant en molts casos els projectes. Aquesta combinació és fonamental per a un desenvolupament humà sostenible basat en la justícia social i el compromís solidari.

Per una altra banda, no només és important dur a terme projectes d'ApS, sinó també que el centre educatiu desenvolupi estratègies per a la seva sostenibilitat. És per això que la institucionalització de l'aps a les institucions educatives és tan rellevant, ja que permet mantenir aliances a llarg termini amb les organitzacions socials, així com avaluar i redissenyar els projectes en funció dels impactes presents i futurs.

La institucionalització de l'ApS suposa crear les condicions idònies perquè l'alumnat, el professorat i les organitzacions socials contrapart puguin desplegar els seus projectes amb beneficis per a cadascun d'aquests agents, però també per a la societat com un tot. No obliga a tot el professorat o a totes les entitats a desenvolupar projectes aps, sinó que permet, fomenta i facilita el desenvolupament d'aquest enfocament a través de les polítiques, l'organització i els recursos adequats.

A qui li aporta l'ApS

Per a l'alumnat: afavoreix l'aprenentatge significatiu, millora la motivació i els resultats acadèmics i en promou el desenvolupament personal i social com un actiu de la comunitat.

Per al professorat: concreta l'educació per a la ciutadania, facilita l'avaluació de les competències bàsiques, millora la convivència a l'aula, fomenta la implicació del professorat en problemes reals i promou la innovació docent.

Per a les organitzacions socials: difon els seus valors, les causes i serveis que promouen, i també en reforça l'acció crítica i transformadora. Vincula la seva causa amb la formació de l'alumnat amb un impacte directe i de futur.

Per als centres educatius: Afavoreix la relació entre el centre educatiu i la comunitat, fomenta el treball en xarxa, millora la qualitat acadèmica, dona visibilitat a la responsabilitat social i hi contribueix el prestigi social.

Per a les famílies: Facilita la implicació familiar amb l'educació i des d'una perspectiva sistèmica es pot beneficiar de la feina desenvolupada per l'alumnat.

Per a la comunitat: millora les condicions de vida de les persones, reforça el sentiment de pertinença dels membres i estimula la participació ciutadana.

Per al planeta: A l'anomenada era de l'antropocè, contribueix a una mirada més propera i sostenible amb la realitat que ens envolta.

Les fases del projecte

En general, es reconeixen diferents etapes per a la realització de projectes ApS amb el grup classe. En el cas de treballs individuals com ara un Treball fi de grau o de màster, per exemple, s'han d'adaptar les fases.

1. Esbossar el projecte	• Definir per on començar • Analitzar el grup i cada membre • Determinar el servei • Establir els aprenentatges vinculats al servei
2. Establir relacions amb entitats	• Identificar les entitats socials • Plantejar la demanda i arribar a un acord
3. Planificar el projecte	• Definir els aspectes pedagògics • Definir la gestió i l'organització • Definir les etapes de treball amb el grup
4. Preparar el projecte amb el grup	• Motivar el grup • Diagnosticar el problema i definir el projecte • Organitzar el treball que es durà a terme • Reflexionar sobre els aprenentatges planificats
5. Executar el projecte amb el grup	• Executar el servei • Relacionar-se amb les persones i entitats de l'entorn • Registrar, comunicar i difondre el projecte • Reflexionar sobre els aprenentatges executats
6. Finalitzar el projecte amb el grup	• Avaluar els resultats del servei • Avaluar el conjunt dels aprenentatges adquirits • Projectar perspectives de futur • Celebrar l'experiència compartida
7. Avaluació multifocal	• Avaluar el grup i cada membre • Avaluar el treball en xarxa amb les entitats • Avaluar l'experiència com a projecte ApS • Autoavaluar-se com a educador

Els projectes ApS es poden configurar tenint en compte tres moments clau. Així, durant la primera etapa es configura el disseny bàsic construint les aliances que permeten el seu desplegament al territori. El primer impuls d'un projecte d'ApS és la motivació, que pot tenir diferents orígens. En alguns casos es tracta d'un servei organitzat i sistemàtic proposat per la direcció de l'organització, el centre educatiu, professorat de diferents àrees o fins i tot alumnat. Durant aquesta etapa es dedica un espai i una reflexió per abordar la intencionalitat que guiarà el projecte. Aquesta fase és crucial per determinar si la necessitat identificada es pot treballar des de projectes de ApS, és a dir, si pot ser atesa des d'un projecte pedagògic.

- És rellevant conèixer el grup que va a treballar, així que ajuda a prevenir errors i afrontar-lo amb més eficàcia.
- Acordar que els aprenentatges s'articulen amb el servei, d'acord amb el currículum de l'estudiant i la temporalització de la matèria.
- Establir el compromís de les parts, els límits i acords de col·laboració amb les entitats.

Durant la segona etapa es perfilen totes les característiques del projecte, els aprenentatges i també els impactes esperats mitjançant accions de servei.

- El projecte requereix una etapa d'elaboració, desenvolupament en un temps establert i una avaluació. Es requereix que l'ApS projectat sigui considerat per al projecte educatiu. L'element de servei es converteix la vegada en projectes d'intervenció socials. És important una coordinació amb els agents que ja existeixen al territori perquè el projecte ApS iniciï, o també col·labori i enforteixi altres projectes ja existents.
- Execució del projecte, seguint les característiques de disseny i cronograma ajustat per a ambdues parts. És fonamental el desenvolupament d'aquesta fase en condicions de reciprocitat, evitant relacions jeràrquiques entre centres educatius i entitats socials, així com proporcionar espais per a la reflexió crítica entre l'alumnat, que aprèn no únicament mitjançant el servei proporcionat a l'entitat social sinó de la reflexió sobre aquest.

Durant la tercera etapa es produeix un procés de tancament del projecte que permet analitzar-lo i fer propostes de millora.

- Es tracta d'avaluar el procés tenint en compte el projecte de servei, el procés d'aprenentatge, la experiència grupal i l'experiència personal. No es tracta només de revisar els resultats, també els processos i els valors subjacents. Hem d'incorporar els registres realitzats durant l'execució del projecte i els ajustaments que s'han realitzat.
- El reconeixement i la celebració són fonamentals per compartir el projecte amb la comunitat contribuint a reforçar les relacions. Aquest moment és clau per a la difusió del projecte amb totes les accions realitzades, aprenentatges adquirits, impacte i agraïments. A més, permet visibilitzar el treball en xarxa amb altres organitzacions o entitats públiques que donin suport al projecte.

Finalment, cal tenir en compte que cada cop més s'estan desenvolupant projectes en format on-line o híbrids tant per treballar al territori com amb comunitats més allunyades geogràficament. En qualsevol cas, els elements clau lligats a l'aprenentatge, el servei i la reflexió crítica han de ser-hi presents.

Àmbits i exemples d'ApS

Per tal de concretar algunes de les àrees de servei podem englobar-les en quatre blocs:

Atenció directa: a persones amb risc d'exclusió, problemàtiques mediambientals, recuperació de patrimoni històric i cultural, projectes de support intergeneracionals, entre d'altres. Al projecte s'han d'identificar no només els moments en què es desenvolupa aquesta atenció directa amb l'alumnat sinó també les fases d'identificació, anàlisi i reflexió crítica.

Educació i sensibilització: Acompanyament, suport educatiu, sensibilització sobre qüestions rellevants per a les entitats, suport entre iguals o projectes de promoció de la participació ciutadana, superació de barreres derivades de la digitalització, projectes interculturals o lingüístics, per exemple.

Investigació: Recollida sistemàtica de dades, realització d'entrevistes, diaris d'observació i la seva anàlisi crítica, de manera que suposin una acció de servei consensuada desenvolupada en condicions de reciprocitat.

Incidència política: Elaboració d'informes, trasllat de propostes collectives per a la millora d'una determinada problemàtica, reivindicacions sobre temes actuals, que estiguin en relació amb el currículum i el nivell educatiu.

Per tant, hem vist que aquesta estratègia docent configura un tipus d'aprenentatge que, a més d'intentar resoldre un problema real de la societat i educar en valors, connecta a l'alumnat i al món educatiu amb el territori a través col·laboracions del projecte. Un bon exemple d'això són la gran diversitat de projectes i material formatiu adreçat a entitats socials i institucions que publica en la seva web la REDAPS o l'European Observatory of Service-Learning in Higher Education (EOSLHE), a qui dona suport l'Associació europea d'aprenentatge servei i l'Associació d'aprenentatge servei universitari.

Finalment, com a exemples d'ApS amb possibilitat de ser transferits al context de les Illes Balears hem de remarcar la publicació en la web del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic (MITECO) d'un document que recopila 100 bones pràctiques respecte a l'ApS en el qual participen 430 entitats socials vinculades amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS). Com

a exemples propers, el Centre Promotor ApS Illes Balears i el programa ApSUIB de la Universitat de les Illes Balears desenvolupen mapeigs sistemàtics al tots el nivells educatius.

En qualsevol cas, una de les dificultats que es troba és la escassa visibilitat d'aquests projectes i la necessària difusió dels mateixos, a la qual cosa aquesta guia aspira a contribuir. A l'últim apartat d'aquesta Guia n'hi més guies pràctiques i els enllaços a altres xarxes, associacions i entitats de rellevància a l'ApS on es pot extreure valuosa informació.

Les organitzacions socials

Les organitzacions socials seran aquelles entitats sense ànim de lucre que creades amb una finalitat de millora i transformació social o del territori, participaran de forma activa i des de l'inici des d'un projecte d'ApS. En concret, són especialment adients aquelles organitzacions que siguin entitats de voluntariat, que es defineixen per haver acordat que el voluntariat és necessari per assolir les finalitats de l'entitat.

A les pàgines següents s'ofereix un llistat i una fitxa per entitat, amb les que podeu establir una col·laboració per projectes d'Aprenentatge-Servei. Trobareu la següent informació de cada organització:

Nom i logo de l'entitat

Missió: Aquella finalitat que cerca l'entitat.

Descripció de la seva acció: Les actuacions que duu a terme l'entitat per treballar per l'assoliment de la seva missió.

Territori d'actuació: Aquella zona on realitza l'acció l'entitat.

Branques educatives d'interès: Aquells continguts curriculars que encaixen més en l'activitat habitual de l'entitat. Cal destacar que no és una classificació excloent, ja que els projectes d'ApS poden incloure col·laboracions entre branques formatives i programes molt diversos però igual de profitosos per ambdues parts. A la següent pàgina trobareu la llegenda de les icones utilitzades.

Dades de contacte: Perquè pogueu informar-vos més i explorar conjuntament vies de col·laboració i possibles projectes d'APS

Administració i gestió

Activitats físiques
i esportives

Agrària, rural
i marítima

Arts gràfiques

Audiovisuals,
animació i so

Biologia, veterinària i
medi ambient

Comerç, màrqueting i
economia

Dependència, serveis soci-
oculturals i a la comunitat

Educació i psicologia

Hosteleria i turisme

Idiomes i literatura

Imatge personal

Informàtica i comunicacions

Install·lació i manteniment

Periodisme

Química i física

Salut i laboratori

Seguretat i medi ambient

- 19 AEMIF
- 20 Alcer Illes Balears
- 21 Amadiba
- 22 Aproscorn Fundació
- 23 APNEEF
- 24 Asociación Española Contra el Cáncer
- 25 Asociación Siloé
- 26 Associació Diocesana d'Escoltisme - Escoltes de Menorca
- 27 Càritas Diocesana Mallorca
- 28 Club Esportiu Palma Esports
- 29 Coordinadora Balear de Persones amb Discapacitat
- 30 Creu Roja
- 31 Fundació IRES
- 32 Fundació Respiralia
- 33 Fundació Sant Joan de Déu Serveis Socials Mallorca
- 34 Fundación Mallorca Integra
- 35 Fundación Dentistas Sobre Ruedas
- 36 Fundación Shambhala
- 37 Hospital Sant Joan de Déu Palma-Inca
- 38 InèditHos
- 39 Organització Mater Misericordiae
- 40 Projecte Socioeducatiu Naüm

AEMIF (Asociació d'Esclerosi Múltiple d'Eivissa i Formentera)

Missió

Donar atenció i servei a totes aquelles persones amb malalties neurodegeneratives, lesions medulars, dany cerebral adquirit, per exemple, per haver patit ictus o tumors.

Descripció de la seva acció

AEMIF és a dia d'avui un centre de neurorehabilitació que compta amb dos serveis; el Centre de Dia (atenem i feim exercicis i tallers amb usuaris de 8 del matí a 4 de la tarda, feim excursions, activitats a l'exterior...) i el Servei d'Atenció Integral i Promoció de l'Autonomia Personal (usuaris venen puntualment a la seva sessió de neurofisioteràpia, neurologopèdia, neuroteràpia ocupacional, psicologia, neurologia...). L'entitat du a terme també activitats de sensibilització.

Territori d'actuació

Eivissa

Branques educatives d'interès

Dades de contacte

📍 Carrer Aubarca 22, local 3, Eivissa. També Carrer Mallorca 3, Eivissa.

☎ Tel. 659 353 588

✉ comunicacion@aemif.es

🌐 www.aemif.es

@ Facebook, Instagram, Twitter, Youtube

Alcer Illes Balears

Missió

Ajudar tot aquell que pateixi de manera directa o indirecta els efectes d'una malaltia renal.

Descripció de la seva acció

Servei d'informació i assessorament, servei de suport psicològic, servei d'assessoria nutricional, servei d'exercici físic, servei d'atenció social, servei de sensibilització i difusió i formació

Territori d'actuació

Mallorca

Branques educatives d'interès

Dades de contacte

📍 Carrer Ter n° 27 1° Pta 14 07009 Palma

☎ Tel. 971 723 243

✉ informacion@alcerib.org

🌐 www.alcerib.org

@ Facebook, Instagram

Amadiba

Missió

Entitat sense afany de lucre creada l'any 1995 amb l'objectiu de millorar la qualitat de vida de les persones amb discapacitat intel·lectual o del desenvolupament i la de les seves famílies.

Descripció de la seva acció

Al llarg dels seus 25 anys d'història, ha anat teixint una xarxa de suports que dona cobertura els 365 dies de l'any, les 24 hores del dia, mitjançant:

- Atenció diürna i residencial (centres de dia, habitatges supervisats, residències, etc.)*.
- Oci i temps lliure.
- Col·legis i centres de formació*.
- Inclusió escolar i soci-laboral*.
- Respir i conciliació.
- Suport social i familiar*.

* No dirigits de forma exclusiva a les persones amb discapacitat i a les seves famílies.

Territori d'actuació

Mallorca, Eivissa

Branques educatives d'interès

Dades de contacte

 Carrer Plataner, 4 -local 3 - Palma C.P. 07008

 Tel. 638 154 375

 marian@amadiba.org

 www.amadiba.org

 Facebook, Instagram, Twitter, Youtube

Aproscm Fundació

Missió

Oferim suport a les persones amb discapacitat intel·lectual o trastorn del desenvolupament i a les seves famílies per tal de promoure la seva inclusió i millorar la qualitat de vida.

Descripció de la seva acció

Ens guiam, comprometís, orientació a la clientela, qualitat, participació, transparència i eficiència.

Atenció primerenca. Educació Especial. Centre de dia. Servei Ocupacional. Residència. Formació. PQIE. Formació DUAL. Inserció laboral. Centre especial de treball. Habitatge supervisat. Suport a l'habitatge. Fundació Tutelar. Altres serveis i programes. Autogestors, Valoració.

Serveis per a empreses i particulars: Jardineria. Càtering. Neteja. Fusteria.

Territori d'actuació

Mallorca

Branques educatives d'interès

Dades de contacte

📍 Carrer Es Canyar s/n Manacor. Illes Balears

☎ Tel. 971 552 625

✉ esterm@aproscm.org

🌐 www.aproscm.org

@ Facebook, Instagram, Twitter, Youtube

Asociación de Personas con Necesidades Especiales de Eivissa y Formentera

Missió

Promoure els drets i millorar la qualitat de vida de les persones amb necessitats especials d'Eivissa i Formentera.

Descripció de la seva acció

APNEEF s'encarrega de la realització de diverses activitats dirigides a la reeducació, rehabilitació, integració, protecció i tota mena d'ajuts a les persones amb necessitats especials i a les famílies. També fa una tasca de visibilització dels drets dels nens i nenes amb necessitats especials.

Territori d'actuació

Eivissa, Formentera

Branques educatives d'interès

Dades de contacte

 Carrer Abad y Lasierra nº 50 local 3, Entrada pel Carrer Sant Cristòfol, 07800, Eivissa

 Tel. 971 316 370

 apneef@apneef.org

 www.apneef.org

 Facebook, Instagram, Twitter, Youtube

Asociación Española Contra el Cáncer

Missió

L'Asociación Española Contra el Cáncer té com a missió donar suport a les persones amb càncer i les seves famílies, educar en salut la població general i promoure i finançar la investigació en càncer.

Descripció de la seva acció

Donem suport als pacients a través de dues vies: els nostres professionals que donen un servei totalment gratuït i a través del nostre voluntariat que recolza els pacients allà on els necessitin.

Eduquem en salut realitzant campanyes informatives a la població general, empreses, etc gràcies al nostre voluntariat

Fomentem i financem la investigació del càncer a través de beques i a través del nostre equip de ciència per a tothom.

Territori d'actuació

Mallorca, Menorca, Eivissa, Formentera

Branques educatives d'interès

Dades de contacte

📍 Carrer Aragón 215, 2on pis dreta 07008, Palma

☎ Tel. 971 444 000

✉ giovanna.gutierrez@contraelcancer.es

🌐 www.contraelcancer.es

@ Facebook, Instagram, Twitter

Asociación Siloé

Missió

Donar acollida, atenció i acompanyament a persones amb discapacitat per trastorn immunològic (VIH/sida), que a més, presenten manca o insuficiència de recursos socials, familiars, econòmics,

Descripció de la seva acció

Servei de Residència, d'Habitatge Supervisat i de Centre de Dia. També es duen a terme activitats socioeducatives i terapèutiques adreçades a millorar la qualitat de vida de les persones acollides.

Territori d'actuació

Mallorca, Eivissa

Branques educatives d'interès

Dades de contacte

Tel. 971 144 266

administracio@siloemallorca.org

www.siloemallorca.org

Associació Diocesana d'Escoltisme - Escoltes de Menorca

Missió

Escoltes de Menorca, membre del Moviment Scout Catòlic, proposa a infants i joves ser protagonistes del seu desenvolupament per arribar a ser persones compromeses amb la societat i fer un món millor

Descripció de la seva acció

Escoltes de Menorca està formada per 6 agrupaments repartits a 5 poblacions de l'illa.

La nostra proposta educativa, es caracteritza per ser tant una opció de valors, com un compromís de vida. Plantegem l'educació a través de l'acció i ens organitzem en petits grups, sempre amb l'acompanyament d'un adult.

Territori d'actuació

Menorca

Branques educatives d'interès

Dades de contacte

- 📍 Pl. Reial 10 - 07702 - Maó
- ☎ Tel. 971 368 863
- ✉ escoltes@escoltesmenorca.org
- 🌐 www.escoltesmenorca.org
- @ Facebook, Instagram, Youtube

Càritas Diocesana Mallorca

Missió

Entitat d'acció social de l'església. Promou el desenvolupament integral de les persones i els pobles en situació d'exclusió. La seva acció vol transformar la societat construint un món més just.

Descripció de la seva acció

El voluntariat és essencial a Càritas. Son persones actives, capaces d'organitzar-se i participar, i que es comprometen amb els altres i pels altres a partir dels valors de l'entitat. Els programes principals són: Acollida, informació i orientació / Suport a les necessitats bàsiques / Accions de promoció i inclusió / Atenció a la infància i família / Assessoria jurídica / Ocupació i formació / Economia solidària / Dinamització comunitària / Animació i sensibilització / Tasques administratives.

Territori d'actuació

Mallorca

Branques educatives d'interès

Dades de contacte

 Carrer Seminari 4, 07001 de Palma

 971 710 135

 voluntariat@caritasmallorca.org

 www.caritasmallorca.org

 @ Facebook, Instagram, Twitter, Youtube

Club Esportiu Palma Esports

Missió

El foment, desenvolupament i la pràctica continuada de la activitat física i de l'esport, com a forma de dur a terme, l'acció social entre els infants i els joves més vulnerables de la societat.

Descripció de la seva acció

Obrir Escoles Esportives Inclusives per diferents barriades de la ciutat de Palma, donant la possibilitat a sobretot menors d'edat en situació de pobresa o risc d'exclusió, de participar de l'activitat d'aquestes, en les modalitats esportives de; bàsquet, fútbol-sala, voleibol i handbol, així com impartició en aquests de tallers formatius i educacionals, d'adquisició d'hàbits saludables, d'educació nutricional i suport psicològic aplicat al món de l'activitat física i de l'esport.

Territori d'actuació

Mallorca

Branques educatives d'interès

Dades de contacte

📍 Av. Gabriel Alomar n°: 8 p°:6°-1ª 07006 Palma

☎ 635 072 565

✉ clubpalmaesports@gmail.com

🌐 www.palmaesports.es

@ Facebook, Instagram, Youtube

Coordinadora Balear de Persones amb Discapacitat

Missió

Federació d'associacions de discapacitat (física, orgànica, intel·lectual i salut mental) i també entitat que realitza serveis per a persones amb discapacitat intel·lectual, física i orgànica.

Descripció de la seva acció

Servei d'Atenció General (informació i assessorament d'un equip de treball social), Servei d'Atenció a les Associacions Federades, Servei Ocupacional, Servei de Suport a l'Habitatge, Serveis diversos d'inserció laboral, Oficina d'Accessibilitat Cognitiva i programes de voluntariat.

Territori d'actuació

Mallorca

Branques educatives d'interès

Dades de contacte

 Carrer de Sor Clara Andreu 15 baixos, Palma

 971 498 777

 camer@coordinadora.es

 www.coordinadora.info

 Facebook, Instagram, Twitter, Youtube

Creu Roja

Missió

Estar a prop de les persones vulnerables, a través d'acions integrades, realitzades essencialment per voluntariat i amb una àmplia participació social i presència territorial.

Descripció de la seva acció

Atenem a tot tipus de persones (joves, infants, majors, adults) per resoldre les seves necessitats (recerca de feina, integració social, ajuts d'emergència, formació, socialització, atenció a la dependència) a través de la intervenció del voluntariat amb els diferents collectius (majors, dones vulnerables, persones en recerca de feina, infància i joves, migrants...). Feim una atenció integral de les persones i ens recolzam en àrees transversals com comunicació, voluntariat i captació de fons.

Territori d'actuació

Mallorca, Menorca, Eivissa

Branques educatives d'interès

Dades de contacte

📍 Carrer arquitecte Bennassar 73. CP: 07004

☎ 971 295 000

✉ elbabe@cruzroja.es

🌐 www.cruzroja.es

@ Facebook, Instagram, Twitter, Youtube

Fundació IRES

Missió

Promocionar la inclusió social de persones en situació de vulnerabilitat, especialment famílies, infància i joves, contribuint en la millora de les seves vides i comunitats.

Descripció de la seva acció

Des de la Fundació IRES desenvolupem programes i serveis centrats en 4 línies de treball:

- Acompanyament famílies, infants i joves (Casal en Família, Click).
- Promoció de la inclusió social (Venus Sense Cànon, Tu Ho Fas Possible).
- Atenció i prevenció en situacions de conflicte i violències (Servei d'Atenció Psicològica a Dones, Servei d'Atenció Integral a Víctimes de Violències Masclistes).
- Intervenció comunitària a l'àmbit judicial (Servei d'Atenció Social al Jutjats)

Territori d'actuació

Mallorca

Branques educatives d'interès

Dades de contacte

📍 Av. Comte Sallent 11, 4t 07003 Palma

☎ 608 275 395

✉ voluntariat@fundacioires.org

🌐 www.fundacioires.org

@ Facebook, Instagram, Twitter, LinkedIn

Fundació Respiralia

Missió

Millorar la qualitat de vida de les persones amb Fibrosi Quística i divulgar la malaltia a la societat.

Descripció de la seva acció

Programa d'acollida, orientació i seguiment en totes les fases de la malaltia (inclou atenció psicològica).

Programa Educar és Salut en Fibrosi Quística, en el que es forma a les persones usuàries en les tècniques fisioteràpiques adequades, teràpia inhalada i mesures d'higiene i exercicis de reeducació a l'esforç.

Programa de sensibilització, que inclou l'organització d'esdeveniments esportius i el programa "PrevAcció: Activa't en hàbits saludables" per a centres educatius

Territori d'actuació

Mallorca, Menorca, Eivissa

Branques educatives d'interès

Dades de contacte

Carrer Dinamarca, 9 (07015 - Palma)

665 791 492

fundacio@respiralia.org

www.respiralia.org

Facebook, Instagram, Twitter, Youtube

Fundació Sant Joan de Déu Serveis Socials Mallorca

SJD

Sant Joan de Déu
Hospital · Palma · Inca
Serveis Socials · Mallorca

Missió

La Fundació Sant Joan de Déu Mallorca dona acollida a persones desfavorides, principalment a famílies amb nens a càrrec, en situació de risc d'exclusió social.

Descripció de la seva acció

Recurs d'habitatge temporal per a famílies en risc d'exclusió social.

Habitatges d'inclusió social.

Servei de Roberia.

Espai Família – TEIXARXA

Acció Social i acollida per raons humanitàries

Aula estudi pels infants

Hort solidari

#educaSJD

Territori d'actuació

Mallorca

Branques educatives d'interès

Dades de contacte

 Camí de Bunyola, 9

 670 487 143

 carmen.tarrafeta@sjd.es

 fundaciosjd.org

 Facebook, Youtube

Fundación Mallorca Integra

Missió

Volem millorar les condicions i qualitat de vida de les persones amb diversitat funcional, jovent en situació de vulnerabilitat, gent gran i altres persones en risc d'exclusió social.

Descripció de la seva acció

Afavorim la integració social, personal i laboral de les persones a través de projectes socioesportius específics i adaptats per a diferents col·lectius, el suport en el procés de recerca de feina del jovent extutelat, l'acompanyament en la transició a la vida adulta de joves amb diversitat funcional intel·lectual i la sensibilització del nostre entorn sobre les diferents realitats que conviuen a la nostra comunitat.

Territori d'actuació

Mallorca

Branques educatives d'interès

Dades de contacte

📍 Carrer Juan Gris n° 6

☎ 971 764 418

✉ info@fundacionmallorcaintegra.org

🌐 www.fundacionmallorcaintegra.org

@ Facebook, Instagram, Twitter

Fundación Dentistas Sobre Ruedas

Missió

Oferir tractaments d'odontologia, medicina, infermeria, òptica i educació/sensibilització per a la millora de salut bucodental a persones amb recursos econòmics escassos a Mallorca i Senegal.

Descripció de la seva acció

Projecte ADAMA - Cooperació Internacional al Senegal: serveis d'odontologia, pròtesis dentals, medicina general, infermeria, òptica, educació, serveis tècnics, logística i audiovisual.

Clínica Dental Solidària Coloma Vidal: Assistència especialitzada en odontologia, prevenció, atenció al pacient.

Somriures sobre Rodes: Xerrades, tallers, activitats educatives, de sensibilització i promoció d'estils de vida saludables. Es realitzen a Mallorca i Senegal, en el marc del projecte ADAMA.

Territori d'actuació

Mallorca

Branques educatives d'interès

Dades de contacte

Carrer Carme n° 17 Baixos - Palma

649 802 977

voluntariado@dentistassobreruedas.es

www.dentistassobreruedas.es

Facebook, Instagram, Twitter, Youtube

Fundación Shambhala

Missió

El nostre objectiu és ajudar i donar suport als joves, perquè puguin assolir tot el seu potencial: educació, fitness, orientació i serveis a la comunitat.

Descripció de la seva acció

Educació: Classes de repàs d'idiomes.

Tallers sobre diferents temàtiques com recerca de feina, habilitats socials, xarxes socials i web, etc.

Esport: Tallers i sortides esportives.

Shambhala Wash: Els joves netegen cotxes a canvi de donacions.

Territori d'actuació

Mallorca

Branques educatives d'interès

Dades de contacte

Carrer Pere Martell 42 bajos

971 677 858

general@fundacionshambhala.org

www.fundacionshambhala.org

Facebook, Instagram, Youtube

Hospital Sant Joan de Déu Palma-Inca

SJD

Sant Joan de Déu
Hospital · Palma · Inca
Serveis Socials · Mallorca

Missió

Atendre als pacients i a les famílies amb una atenció humanitzada i centrada en la persona, amb un model d'assistència integral que millori la funcionalitat i promogui l'autonomia de les persones

Descripció de la seva acció

L'Hospital Sant Joan de Déu treballa en la següents àrees:

- Traumatologia
- Cures Palliatives
- Geriatria
- Cures Especials
- Dany Cerebral Irreversible
- Rehabilitació
- Neurorehabilitació

A més es realitzen teràpies complementàries com musicoteràpia, hort terapèutic, esports adaptats, etc. També #educaSJD

Territori d'actuació

Mallorca

Branques educatives d'interès

Dades de contacte

 Carrer Carme n° 17 Baixos - Palma

 649 802 977

 voluntariado@dentistassobreruedas.es

 www.dentistassobreruedas.es

 @ Facebook, Instagram, Twitter, Youtube

InèditHos

Missió

Contribuir a la millora de la qualitat de vida d'infants o joves amb malalties minoritàries i/o cròniques i les seves famílies mitjançant un suport social, educatiu i emocional.

Intervenció i Investigació Educativa
i Tecnològica en Pedagogia Hospitalària

Descripció de la seva acció

InèditHos disposa de 4 àrees d'actuació:

1. Atenció Domiciliària. Activitats lúdiques/educatives per a nens amb malalties minoritàries i/o cròniques de l'entitat ABAIMAR com de la Unitat de Cures Palliatives Pediàtriques.
2. Atenció Hospitalària. Activitats lúdiques/educatives per a usuaris amb malalties cròniques que resideixen a la Unitat Pediàtrica de Semicrítics de l'HUSE.
3. Activitats de Sensibilització.
4. Intervenció i investigació a partir de l'aprenentatge-servei

Territori d'actuació

Mallorca

Branques educatives d'interès

Dades de contacte

695 499 363

voluntariat.inedithos@gmail.com

www.inedithos.com

Facebook, Instagram, Twitter, Youtube

Organització Mater Misericordiae

Missió

Millorar la qualitat de vida de les persones amb discapacitat i les seves famílies, amb els suports i oportunitats de l'entorn des del respecte a la individualitat, intimitat i dret a ser diferent.

Descripció de la seva acció

Es diferencien dos grans blocs de serveis:

- Serveis a les Persones: Atenció Primerenca, Centre d'educació especial, Formació e Inserció Laboral, Formació Dual, Ocupacional, Centre de dia, Residència, Habitatge supervisat, Suport a l'habitatge, Fundació Tutelar, Oci i Voluntariat i Club Esportiu.
- Serveis de Formació y Treball (CEO): Mater Tourism, Brigades de neteja, jardineria y manteniment, Cuina, càterring i Bar, Producció Agrícola Ecològica, Bugaderia i Reparació de Plàstics.

Territori d'actuació

Mallorca

Branques educatives d'interès

Dades de contacte

 Carrer Francesc Julià n54 baixos, 07008

 600 533 065

 voluntariat@orgmater.org

 www.orgmater.com

 Facebook, Instagram, Twitter, Youtube, Linkedin

Projecte Socioeducatiu Naüm

Missió

Afavorir el creixement integral dels participants mitjançant una metodologia proactiva per esdevenir persones amb un estil de vida més saludable, encoratjador i amb una actitud crítica i creativa.

Descripció de la seva acció

Psicomotricitat terapèutica, Activitats lúdiques, Reforç escolar, Escola d'estiu, Menjador social, Habilitats socials, Formació professional, Orientació laboral, Espai jove, Voluntariat, Activitats grupals amb mares i nadons, Psicomotricitat en família, Espai de criança, Activitats comunitàries, Servei d'atenció psicològica i Psicosocial, Activitats per dones, Orientació Laboral, Gestió de tràmits administratius i telemàtics, Capacitació de competències prelaborals, Teràpia vincular.

Territori d'actuació

Mallorca

Branques educatives d'interès

Dades de contacte

- Carrer Can Ferragut 4A
- 971 783 019
- voluntariat@naumsonroca.es
- www.naumsonroca.es
- Facebook, Instagram, Twitter

El Voluntariat i l'Aprenentatge-Servei

L'acció voluntària, es basa en la sensibilització d'aquelles persones que el desenvolupen cap a un projecte i la seva finalitat. És per això fonamental que l'anhel de participar i de formar part d'una entitat que treballi pels mateixos objectius, implica de forma indispensable conèixer i reconèixer la realitat que ens envolta. Ens trobam, per tant, que la primera passa per enfortir el moviment voluntari és difondre els escenaris on les persones mitjançant la seva participació poden incidir i transformar.

L'Aprenentatge-Servei esdevé un mètode educatiu d'aprenentatge significatiu fonamentat en la posada a la pràctica de continguts curriculars on es dugui a terme un servei envers una situació propera de la comunitat. És, així doncs, la combinació d'accions pròpies del sistema educatiu lligat a escenaris que apropen la realitat i les necessitats de l'entorn proper a l'alumnat.

En aquest punt és on el voluntariat i l'Aprenentatge-Servei han tengut el principal punt de contacte, i la raó per la qual a les normatives estatals i autonòmiques de voluntariat actuals trobam recollida la metodologia d'ApS vinculada amb l'àmbit de voluntariat educatiu i com a forma d'apropar el voluntariat a l'alumnat per part dels centres educatius.

Des de la Plataforma del Voluntariat de les Illes Balears i el conjunt de les entitats de voluntariat, entenem que l'ApS és una de les formes de crear consciència social i sensibilització damunt les realitats del territori que necessiten una transformació i, per tant, és la forma d'educar en la participació social i, per extensió, en voluntariat. És la forma de mostrar, sobretot en aquell perfil de ciutadà que està en formació, la tasca de les entitats no lucratives i l'impacte que aquestes tenen, en moltes ocasions mitjançant el voluntariat, al conjunt de la societat per fer-la més justa, igualitària i sostenible. Al cap i a la fi, una manera eficaç de formar noves persones voluntàries que en un futur, més proper o més llunyà, vulgui formar part del moviment de voluntariat.

Per part del sistema educatiu, s'ha de veure en l'ApS una estratègia per significar els continguts donats a l'aula, una oportunitat per posar-los a la pràctica en un entorn on s'hagi de fer una reflexió per adaptar-los a una aplicació real i no sols això, sinó amb unes necessitats específiques que surtin de les demandes de l'entitat com a contrapart participant. Comptar amb l'organització amb qui es dugui a terme l'ApS, des de l'inici del projecte, implicarà que no sols sigui un temps amb un alt component educatiu sinó que serà un projecte útil, que generi impacte en la societat i/o l'entorn i que impulsi la consecució dels objectius de l'entitat. Educant així no sols amb continguts conceptuals o procedimentals, sinó també en els actitudinals que promoguin consciència social.

Assessorament i més informació

Aquesta guia pretén ser un primer apropament a la possibilitat de dur a terme un APS. Per aprofundir més amb l'elaboració dels projectes d'aprenentatge i servei i conèixer més sobre organitzacions socials amb qui dur-los a terme, podreu trobar els següents recursos a la vostra disposició:

Plataforma del Voluntariat de les Illes Balears (PLAVIB)

La PLAVIB està formada per una cinquantena d'entitats de voluntariat de totes les Illes Balears que desenvolupen activitats solidàries mitjançant programes de voluntariat. L'entitat promou i difon el voluntariat, treballa pel desenvolupament de polítiques en suport a l'acció voluntària i ofereix formacions i assessorament a la ciutadania i a les organitzacions no lucratives.

Telèfon d'atenció: 900 102 979

Web: www.plataformavoluntariat.org

Correu: plavib@plataformavoluntariat.org

Grup Promotor d'APS Illes Balears - Xarxa Espanyola APS

És un dels 17 grups que pertanyen a la Xarxa Espanyola d'aprenentatge-servei i està dirigit a impulsar, difondre i visibilitzar l'ApS a totes les illes. El grup incorpora a persones vinculades amb l'educació en els seus diferents nivells o amb entitats socials o institucions contrapart en projectes ApS. Els membres del grup desenvolupen accions la formació continuada i participen al desenvolupament de cada edició dels Premis Nacionals d'ApS.

Web: www.aprenentatgeserveibalears.com

Correu: apsillesbalears@gmail.com

Programa APS UIB

És un programa que es va formalitzar l'any 2017 amb l'Acord Executiu del dia 7 de febrer per a la institucionalització de l'APS a la universitat de les Illes Balears. D'aquesta manera, es crea un marc orientat a la servei institut que promociona, recolza i facilita el desenvolupament d'iniciatives que combinen processos d'aprenentatge acadèmic amb compromís social, a través d'accions de servei a la comunitat. Entre els objectius d'ApSUIB hi ha els de promoure la

GUIA APS Plataforma del Voluntariat

realització de projectes d'ApS a la UIB, assessorar i formar sobre l'ús d'aquesta metodologia, visibilitzar les bones pràctiques i participar de forma activa en xarxes nacionals i internacionals sobre ApS. Hi ha una secció de recursos de lliure consulta.

Web: **aps.uib.cat**

Correu: **aps@uib.es**

Recursos

- ¿Conoces el Aprendizaje-Servicio? Guía básica para organizaciones. Plataforma del Voluntariado de España (2020)
- Tapia, María Nieves. Guía para desarrollar Proyectos de aprendizaje-Servicio solidario (20 ed). Ciudad Autónoma de Buenos Aires: CLAYSS, 2022.
- Ribeiro, Álvaro, Aramburuzabala, Pilar y Paz-Lourido, Berta. Directrices para la institucionalización del aprendizaje-servicio en la educación superior europea. Trad. de Álvaro Calero-Pons. Madrid: EASLHE, 2021.
- Morín-Fraile, Victoria, Escofet, Anna; Esparza, Mireia, Novella, Ana i Rubio, Laura. Aprenentatge servei i pràctica reflexiva. Barcelona: ACUP, 2020.
- Roser Batlle, Roser i Escoda, Esther (Coords). 100 buenas prácticas de aprendizaje-servicio. Inventario de experiencias educativas con finalidad social. Madrid: Santillana, 2019.
- Puig, Josep Maria, Xus Martín, Xus i Batlle, Roser. cómo iniciar un proyecto de aprendizaje y servicio solidario. Centre Promotor d'Aprenentatge Servei (APS) y ZERBIKAS. Guia 1.
- Xus Martín, Josep Maria Puig, Brenda Bär, Jordi Calvet, Mónica Gijón, Marianna Graell, Josep Palos y Laura Rubio. Centre Promotor de l'Aprenentatge, 2021
- Batlle, R, Aymerich, Josemari, Torregrosa, Javier y Mendia, Rafa. Cuéntanos tu proyecto. REDAPS & Edebé, 2022
- Santos-Rego, Miguel Ángel i Lorenzo, Mar. Guia para la institucionalización del aprendizaje-servicio en la universidad. Santiago de Compostela: USC, 2019.
- National Youth Leadership Council. Standards and Indicators for Effective Service-Learning Practice. RMC Research Corporation, 2008

Altres xarxes i projectes internacionals d'ApS amb recursos addicionals:

- European Observatory of Service-Learning in Higher Education (EOSLHE), European Association of Service-Learning in Higher Education (EASLHE), el Centro Latinoamericano de Aprendizaje y Servicio Solidario (CLAYSS) i International Association for Research on Service-Learning & Community Engagement (IARSLCE).
- A escala nacional, organitzacions com la Red Española de Aprendizaje y Servicio (REDAPS) o la Asociación de Aprendizaje i Servicio Universitario, ens pot fer entreveure l'expansió de l'ApS al territori espanyol.
- A nivell regional, a banda dels ja descrits anteriorment, centres com el Centre Promotor d'Aprenentatge Servei de Catalunya i la de Fundació Zerbikas per citar-ne només uns exemples, tenen disponible en obert material de suport. A més d'això, actualment ja hi ha una àmplia xarxa d'universitats que disposen d'un centre promotor d'ApS que produeixen material propi en relació amb aquesta metodologia.

Més informació sobre el marc normatiu i declaracions institucionals relatives l'ApS o relacionades amb l'ApS

- Declaración Mundial de la UNESCO sobre la Educación Superior en el siglo XXI, 1998
- Declaración de Talloires sobre responsabilidades cívicas de la educación superior, 2005
- Comunicado de Roma sobre la Dimensión Social del EEES, 2020
- Estatuto del Estudiante Universitario, 2010
- Informe de Naciones Unidas sobre sobre juventud en el mundo, Compromiso cívico juvenil, 2017

- Informe de la Red Global para la innovación universitaria (GUNI), Educación superior en el mundo: hacia una universidad socialmente responsable. 2017
- Comunicación de la Comisión al Parlamento Europeo, al Consejo, al Comité Económico y Social Europeo y al Comité de las Regiones sobre una agenda renovada de la UE para la educación superior, 2017
- UNESCO 2009. World Conference on Higher Education: The new Dynamics of Higher Education and Research for Societal Change and Development
- UNESCO 2021. Reimagining our futures together. A new social contract for education.
- CRUE-CADEP. Institucionalización del Aprendizaje-Servicio como estrategia docente dentro del marco de la Responsabilidad Social Universitaria para la promoción de la Sostenibilidad en la Universidad, 2015.
- Declaración de Canarias sobre ApS en la educación superior, 2021.

Legislació adicional a nivell estatal sobre ApS. Disponible a:

www.aprenentatgeserveibalears.com

PLATAFORMA DEL
VOLUNTARIAT
DE LES ILLES BALEARS